
Studenti: Dobeš dělá kosmetické změny

Studenti: Dobeš dělá kosmetické změny

LIDOVÉ NOVINY

3.3.2012 Lidové noviny Strana 4 Domov, autor: BARBORA ŘÍHOVÁ

Týdnem neklidu vyvrcholily protesty vysokých škol proti chystané reformě. Jak byly studenti, ale i akademici v kritice úspěšnější? A co je k protestům vyburcovalo?

PRAHA O vysokoškolské reformě se mluví řadu let. Ministr školství Josef Dobeš (VV) zatím došel nejdál – sepsal dva věcné záměry zákonů. První – o vysokých školách – upravuje fungování univerzit a školné, druhý – o finanční pomoci studentům – řeší spojení, stipendia a půjčky. Pokud návrhy schválí vláda, chce ministr do konce června vypracovat paragrafové znění. Ministrův nejsilnější argument zní, že reforma je nezbytná proto, aby univerzity byly konkurenceschopné. Vysoké školy se nestaví proti reformě jako takové, ale tu z Dobešova pera považují za špatnou, nekvalitně připravenou. Studenti i akademici kritizují hned několik pasáží věcných záměrů.

Postátnění univerzit je krok zpět Hlavní výtkou univerzit směřuje ke zmenšení vlivu akademické obce na chod školy. Ministr chce na vysokých školách zřídit tzv. rady (dnes správní rady). Třetinu by volil rektor, třetinu akademický senát, třetinu ministr se souhlasem vlády. Tím se zvýší vliv na školy zvenku, třeba i politických stran a podnikatelů.

„Už dnes v radách zasedá řada politiků,“ argumentuje Dobeš. Zapomíná ale dodat, že nové rady mají mít víc pravomocí na úkor akademických senátů. Rada by schvalovala statut školy a její rozpočet a navrhovala by rektora. Podle kritiků jde o snahu podřídit školy státu a nabourat dlouho budovanou autonomii. Titul profesora a docenta vázaný na konkrétní školu Reforma zavádí tzv. funkční místa docentů a profesorů, kdy by získaný titul platil pouze na dané škole, kde by jej člověk získal. Půjde-li jinam, o titul by mohl přijít. Existuje obava, že se tím zmrazí akademický postup mladých. Může se totiž stát, že škola bude chtít šetřit (profesor a docent stojí víc), a tak počet funkčních míst nebude chtít rozšiřovat. Argument ministerstva zní, že v zahraničí je tato praxe běžná a ČR je jednou z mála zemí, která to stále nemá. Studenti, plaťte Návrh zákona počítal se zavedením školného ve výši maximálně 10 tisíc za semestr (konkrétní sumu by si školy určovaly samy). Na školné by si studenti mohli vzít zvýhodněnou půjčku, kterou by spláceli až po získání titulu. Navržený systém zpoplatnění studia univerzitám vadil. Podle nich byl nedomyšlený a nepodložený analýzami, chyběla dostatečná podpora pro finančně slabší studenty. Je výhodný jen pro banky, tvrdili akademici i studenti. Navíc školy nedostaly garanci, že se společně se zavedením školného nesníží finance, které jim stát posílá a které už jsou podle nich i tak dost nízké.

Ministr Dobeš ale během Týdne neklidu, kdy na zádrhele reformy upozorňovaly tisíce studentů po celém Česku, potvrdil, že od školného chce ustoupit. Oznámil, že na vládu ponese jiný návrh. Chce zavést zápisné. Sumu ale zatím nesdělil. Studenti by platili i za prodloužení studia (řádné studium bakaláře je nyní tři roky plus jeden rok navíc zdarma a dva roky magisterského studia plus jeden rok navíc zdarma) a také za souběžné studium na více školách. Že vláda opustí myšlenku školného už připustil i premiér Petr Nečas. „Vzhledem k tomu, že v létě bude již polovina volebního období, tak z legislativně technických důvodů už by to bylo jenom velmi obtížně realizovatelné,“ řekl LN Nečas ke školnému, které mělo dle koaliční smlouvy platit od roku 2013. Neprojednaná reforma Akademici se studenty si stěžovali i na to, že s nimi ministr věcné záměry i přes svůj slib řádně neprojednal. Tím si Josef Dobeš znepřátelil rektory i Radu vysokých škol. Když si pak vysoké školy přečetly finální znění věcných záměrů předložené vládě, požadovaly, aby je ministr stáhl a

přepracoval. To však odmítl. Proto nyní akademici a studenti apelují, aby návrhy vrátila ministři k přepracování vláda. Nečas tento týden prohlásil, že se o reformě s akademiky skutečně jednalo nedostatečně. Přislíbil, že se to změní.
Co se bude dít dál?

Oba věcné záměry leží od ledna na vládě. Nejdříve se jimi zabývala její legislativní rada. Minulý týden ale přerušila jednání o věcném záměru zákona o vysokých školách a vrátila jej ministerstvu k přepracování s tím, že je v některých pasážích příliš vágní. Věcný záměr o finanční pomoci studentům rada s připomínkami schválila. Kabinet by měl oba záměry dostat na stůl během března. Mezitím se ještě ministr snaží dohnat to, co zanedbal – jedná se zástupci vysokých škol. Naposledy se s nimi sešel včera. Podle informací LN ale strávil na jednání, které trvalo přes dvě hodiny, jen asi pět minut.

Týden neklidu hodnotili studenti jako úspěšný, co se týče účasti. Označili jej za největší studentské protesty od roku 1989. Podle nich ale ministr nechce dělat zásadní změny, jen kosmetické úpravy.